

Változások a könyvtárban

KISKUNHALAS

Február 3-tól számítógépes kölcsönzési rendszerre tér át a Kiskunhalasi Városi Könyvtár. Így a jövőben előjegyzést tudnak majd felvenni bármelyik dokumentumra. Szintén a változások közé tartozik, hogy a kölcsönzési idő négy hétre nő, valamint beiratkozási díjat is kell majd fizetni.

- Könyvtárunk egy újabb fejlesztéshez érkezett, ugyanis február harmadikától számítógépes kölcsönzési rendszerre térünk át - mondta el lapunknak Varga-Sabján Gyula, az intézmény igazgatója. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az olvasójegyekre nyomtatott vonalkód segítségével minden olvasóról tudni fogják, hogy milyen könyvek vannak jelenleg nála. Így, ha keresnek egy adott kötetet, és az éppen nincs bent, előjegyzést lehet rá felvenni. A kölcsönzési idő négy hétre nő majd, hosszabbítás pedig csak abban az esetben lesz lehetséges, ha a kikölcsönzött műre nincs előjegyzés. Ezzel együtt beiratkozási díjat is bevezetnek a könyvtárban. Ennek

összege 800 forint lesz és nem egy naptári évre, hanem 365 napra fog szólni. - Ma már a legkisebb könyvtárak is szednek beiratkozási díjat, amire a mi költségvetésünknek is égetően szüksége van. Azt hiszem ugyanakkor, hogy a díj mértéke nem túlságosan megterhelő. - magyarázta az igazgató, aki azt is elmondta, hogy a kulturális törvény értelmében a 16 éven aluliak, illetve a 70 éven felüliek ingyenesen látogathatják majd a tékát.

Szintén ingyenes lesz a hangozó könyvtár használata a fogyasztókkal élők számára, valamint ötven százalékos kedvezményben részesülnek a diákigazolvánnyal rendelkezők, a nyugdíjasok, a pedagógusok, valamint a tervek szerint a munkanélküliek. Csökken viszont a könyvtárközi kölcsönzés díja: 450 forintról 100 forintra, és a fénymásolás is az eddigi 22 forint helyett csak 15 forintba fog kerülni.

Mint Varga-Sabján Gyula elmondta 2003-ban 4850-en iratkoztak be a könyvtárba, és a tagok összesen 124 ezer dokumentumot kölcsönöztek ki. Az intézménybe 41 ezren látogattak el a tavalyi évben. **PN-INFORMÁCIÓ**

Petőfi Népe 2004. január 28.

Az értő olvasók nevelése

Beszélgetés dr. Csáky Sörös Piroskával, a Magyar Kultúra lovagjával

A Magyar Kultúra Napja alkalmából az anyaországban a Magyar Kultúra Lovagja elismeréssel tüntették ki **dr. CSÁKY Sörös Piroska** könyv- és sajtótörténészt, az újívédi Magyar Tanszék tanárát. Első kérdés a díjra vonatkozott, pontosabban arra, hogy a Tanárnő hogyan fogadta a hírt.

– A meglepetés perceiben első dolgom volt megnézni, ki jelölt erre az elismerésre. Nagy örömmel láttam, hogy a Zempléni Könyvtárosok Egyesülete indítványozta. Abból a közösségből érkezett a javaslat, ahova évek óta örömmel és szeretettel megyünk szakmai tanácskozásokra innen, a határon túlról, és a Kárpát-medence többi határon túli régiójából is, hogy elmondjuk egymásnak, hol tart a könyvtártudomány nálunk, milyen gondokkal, problémákkal találják magukat szemben könyvtárosaink. Ezáltal megismerjük egymást, és tanulunk egymástól. Sikerült megértetnünk a magyarországi könyvtárosokkal, hogy kisebb-ségi létben sokkal bonyolultabbak a problémák, mint az anyaországban. Itt az értő olvasóvá nevelés, az irodalom megszeretése egyúttal az összegtudatunk kialakítása is, s megmaradásuk egyik alkotó eleme. Amikor hírlul vettem a jelölésem, megnéztem azt is, melyek a lovagi erények, s van-e bennem ezekből valami. A teljesség igénye nélkül sorolok fel néhányat: lovagiasság, segítőkészség, hűség, szeretet, szerénység. Ha csak a hűségre gondolok, nem hiszem, hogy bizonyítanom kell. Hű vagyok a nemzetemhez, ha nem is látványosan hangoztatom ezt. Erről tanúskodik szinte valamennyi könyvem, amelyet az elmúlt 30 évben írtam, hiszen magyarul írok. Hű vagyok a hazámhoz, ahol születtem: a legválságosabb időkben sem mentem el innen, itt élek és tevékenykedem továbbra is. Az intézményhez, az újívédi Magyar Tanszékhez, ahol immár 45 éve dolgozom. Tágabb értelemben a könyvhöz, a könyvtárösszéghez, és természetesen a családomhoz...

*** Van-e utánpótlás, mennyire népszerű a fiatalok körében a könyvtáros szak?**

– Sok hallgatóm van, de nem mindenki lesz közülük könyvtáros. Ahhoz, hogy hivatásuk legyen a könyvtárosság, jobban meg kell ismerniük a valóságban. Néhányan, akiket nagyon érdekelt a szakma, voltak velem tanácskozásokon, amikor ez megvalósítható volt. Ezt azért tartom fontosnak, hogy a mindennapi élet problémáival is megismerkedjenek. Ne csak könyvből tanulják azt. Egyébként az anyanyelv szakos tanárnak és a könyvtárosnak azonos célkitűzése is van: értő olvasókat igyekeznek nevelni. Csak más körülmények között és más módszerekkel. A könyvtárban nagyobb a gyerekek sikerélménye. Csak rá kell őket vezetni, hogy minden kérdésükre megtalálják a választ a könyvekben. Azt kell tudniuk, hogyan kell értékelni az ellentmondá-

sos információkat, hogyan kell azokat fel dolgozni.

*** A könyvtárosnak ki kellene vennie a részét a környezete művelődési életének a szervezéséből is. Jellemző-e ez manapság?**

– Helyenként igen, bár az utóbbi időben mind gyakrabban érezhető az elfásultság, mint általában más területeken is. Talán, ha a társadalom nagyobb figyelmet fordítana arra, hogy a könyvtárak fejlődjenek, hogy a könyvtári munkát jobban megbecsüljék, más lenne a helyzet. A 21. században a környező országok mind a tudás társadalmának a kialakítása felé haladnak. Ez jól felszerelt, jól működő könyvtárak nélkül megvalósíthatatlan. Nem elég az információt megadni számítógépek segítségével, a dokumentumokat is be kell valahogyan sze rezni. Ehhez kell a könyvtárak és a könyvtárosok segítsége. Ettől, sajnos, mi még elég távol vagyunk.

*** Könyvtáraink állapota, az ott folyó munka minősége minden bizonnyal sok kívánnivalót hagy maga után. Mennyire vagyunk elmaradva ezen a téren?**

– Több síkon is kimutatható ez a lemaradás. Ezúttal csak egy dologra térek ki: a dokumentum-ellátásra. Ezzel komoly gondok vannak. Dokumentumokat mondtam szándékosan, és nem csupán könyveket. Hi-

szen a korszerű tájékozódásban, ismeret-szerzésben mind több szerepet kapnak a videó és a digitalizált dokumentumok is (CD ROM-ok mint adatbázisok stb.). Nem elég megtalálni az információt, el is kell olvasni a művet. A dokumentum-ellátást meg kellene oldani állami szinten, hogy szabadon bejöhessenek Magyarországról a különböző kiadványok. A pénzügyi gondokról szándékosan nem beszélek. Erre nem vagyok illetékes.

*** Bibliográfiákat, tanulmányokat ír, előadásokat tart, találkozót szervez (Kapocs Könyvtári Csoport), időnként tárlatokat rendez...**

– Mindig az a legfontosabb munka számomra, amelyen éppen dolgozom. Szerencsés véletlen folytán nagyon szeretem a munkámat, éppen ezért nagy öröm számomra, ha kisdíjakkal vagy általában a hallgatósággal találkozhatok, s előadás után elbeszélgethetek, de éppannyira örülök annak is, ha sikerül egy kiállítást úgy megvalósítanom, ahogyan elgondoltam. Habár ez utóbbi elég háládatlan munka, hiszen sokszor hosszú előkészületek után bemutatásra kerül egy témakör, olykor valamilyen esemény kísérőrendezvényeként, s csak rövid ideig tekinthető meg. Valamennyivel hosszabb életűek a tanszéknapi ünnepek tárlatai, amit a könyvtárunkban fellelhető értékeinkből mutatunk be. Elsősorban a hallgatóink figyelmét szeretném arra irányítani, mi minden található meg könyvtárunkban.

*** Jelenleg min dolgozik, és milyen terveket szeretne a közeljövőben megvalósítani?**

– Az újívédi gimnáziumban az emelt szintű oktatás keretében a magyar könyvtári kultúra kialakulását ismerttettem, de Óbecsén és Bácsstopolyán is voltam. Áadtam a Forum Könyvkiadónak egy művelődéstörténeti tanulmánykötet kéziratát, ahhoz szeretnék képanyagot válogatni. Szakmailag irányítottam a 70 éves jubileumra készülő Híd repertóriumát, gyűjtöm az anyagot a Híd-kiállításhoz, és az év végéig szeretném elkészíteni Bori tanár úr bibliográfiájának a második kötetét, amely 10 év (1994–2004) munkájának anyagát tárja fel. A mindennapi munkáról nem beszélnek, hiszen az része az életnek. Minden bizonnyal lesz még menet közben is munkavállalásom, de már mérsékeltebb tempóban dolgozom, mint eddig. Úgy tartom: nem a munka mennyisége a fontos, hanem a minősége. Felületesen eddig sem tudtam dolgozni, ezután is felelőtlenségnek tartanám, ha képességeimnek megfelelően nem igyekeznék becsületesen elvégezni azt, amit vállaltam. S ha az nem is hibátlan és tökéletes, legalább igyekszem tőlem telhetően a legtöbbet nyújtani.

TÓTH LÍVIA

Hét Nap 2004. március 3

Elég lenne kevesebb könyvtár

Budapesten a kicsiket fenyegeti a bezárás veszélye

További könyvtárakat kell bezárni Budapesten a következő években, bár a felszámolás üteme lassabb lesz, mint korábban. A fiatalok és az idősek is a szórakoztató irodalmat keresik inkább, nem a klasszikusokat.

Benedetti Gábor

A rendszerváltozás idejére a kerületi könyvtárak egy része kis alapterületen, lerobbant épületekben működött, ráadásul nem feleltek meg az igényeknek. Ugyanakkor az ide látogatók jól érezték magukat a családi hangulatú helyeken. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár vezetői állítják: Budapest lélekszáma alapján elég lenne kevesebb, de magasabb színvonalú könyvtár. A nem megfelelő állapotú könyvtárak állományát át kellene szállítani különböző iskolákba, művelődési házakba vagy civil szervezetekhez.

Ha belelapozunk a két évvel ezelőtt kiadott budapesti telefonkönyvbe, 69 kerületi könyvtár telefonszámát találjuk meg benne. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár internetes honlapján héttel kevesebbről tudhatunk meg adatokat. Az intézmény főigazgatója, Fodor Péter azt mondta, néhány éve elkerülhetlenné vált a világvárosi színvonalnak megfelelő fejlesztési koncepció kidolgozása. Ki kellett választani a fejlesztendő és

a bezárásra ítélt tagkönyvtárakat. Az átszervezésnél a területi elvet is figyelembe vették. „A minőség érdekében áldozatokat kellett hozni, hiszen ma lényegesen többre kerül egy könyvtár működtetése, mint korábban” – mondta Fodor Péter. Az idei év végére egyébként internet-hozzáféréssel kell rendelkeznie minden fiókönyvtárnak.

A tavalyi 5,5 millió kölcsönzésben benne van az olvasnivalók mellett a videokazetták, CD-k és CD-ROM-ok száma is. A viszonylag olcsó kölcsönzési és beiratkozási díj miatt sokan inkább kölcsönöznek, mint vásárolnak könyveket vagy CD-ket. Ezt igazolják a statisztikai adatok is: tavaly 208 ezer tagot regisztráltak a budapesti könyvtárakban. Ez – az igazgató szerint – megközelíti a mindenkori rekordot.

A jól felszerelt zuglói Kassák könyvtár munkatársa, Bálinth Lehelné úgy véli, a magas taglétszám nem feltétlenül jelenti az olvasási kedv növekedését. Szerinte a fiatalok főleg kötelező olvasmányokat kölcsönöznek, de sok olyan könyvtárba járó van, aki kizárólag könnyűzenei CD-ket vagy videokazettákat kölcsönöz. Az idősebbek közül is többen inkább a könnyebb olvasmányokat keresik, s nem a klasszikus irodalmat.

A 2002-ben egy beázás miatt bezárt Róna utcai könyvtár volt munkatársa, Kocsis Szilvia szerint a két lakótelep által körbevett intézményre volt igény: óvodáscsoportokat is hoztak ide azért, hogy megszerettessék a gyerekekkel az olvasást. Akik ide jártak, többségükben olvasnivalót kerestek, s nem számítógépes játékokat. Évente csaknem nyolcszáz embert szolgált ki az egyszemélyes könyvtár – a legtöbbet a hasonló intézmények közül. Felújítására viszont évtizedekig nem költöttek egyetlen fillért sem.

A zuglói Kassák könyvtárban dolgozó Bálinth Lehelné úgy véli, a kis, családi hangulatú könyvtárakat annak ellenére sem szabadna bezárni, hogy jelentős összegeket igényelne a felújításuk. Bálinth Lehelné biztos benne, hogy az olvasás értéke mellett szociális indokból is érdemes lenne megőrizni a kis könyvtárakat. Sokan ugyanis itt élnek társasági életet. „Egy családi hangulatú könyvtárba úgy járnak az emberek, mintha hazamennének” – jegyezte meg a könyvtáros.

Fodor Péter főigazgató elmondta: az ideálisnak ítélt 49-50 fővárosi könyvtár helyett 55-öt kívánnak hosszú távon tovább működtetni. A többit viszont mindenképpen be kell zárni, igaz, nem egyik napról a másikra.

Magyar Hírlap 2004. március 17.